

PŘÍBĚHY NAŠICH SOUSEDŮ
PAN JOSEF HOŘÁK
SCÉNÁŘ

Já jsem se narodil v Chrlicích. To je dneska Brno – Chrlice a narodil jsem se 14. března roku 1933. Já pocházím z početné rodiny, bylo nás šest dětí. Můj otec byl malířem pokojů, natěračem, písmomalířem. Byl velice schopný, *(odmlka)* na práci.

Maminka kolikrát musela chodit sbírat uhlí. Žili jsme kousek od nádraží. Takže prostě ten strojvedoucí tam hodil lopatu, aby měla čím zatopit.

Já jsem se vyučil řezbářem... jako umělecké řemeslo, ale mě to nebavilo. Mě práce se dřevem nebavila, a tak... Tatínek byl takovej ortodoxní, on prostě.. co je ze železa, je od čerta. Jo, tak k tomu jsem nesměl přijít.

Tatínek pocházel z Valašska a jeli jsme v tom rychlíku... a proti nám seděl nějakej vysokej důstojník. A měl holčičku, asi tak starou, jak jsem byl já. No tak, já jsem měl tak deset roků... nebo tak jsem mohl mít... A jaký to byl oficír, to nevím, vím, že měl tu... *(odmlka, ukazuje na bok)* ten mečík měl... pověšenej... s těma střapcama, no... Oficír to byl, německej. A ten si stoupl, *(zdvihne ruce nad hlavu)* dal kufr, vytáhl čokoládový bonbony.. jo...dal holčičce a říká: „Nabídni chlapcovi, jo.“ Tohleto jo... *(usmívá se)* Já jsem byl s nima kamarád, tohleto jo...

A potom jednou tam granát jeden ušmíkl u topolu vršek topolu,jo... To bylo jaro, duben... Dřevo bylo plné mízy a ta... Jako klučisko jsem toho kus uřezal, toho, co spadlo na zem, toho topolu. A to byla taková pěkná zelená kůra. A tak jsem si tak hrál. Kudlou jsem vyřezal praporek ruský *(naznačuje rukama vyřezávání)*, jo, československý... a jak byly ty tužky dvoubarevný, z jedné strany modrá a z druhé strany červená, inkoustové... tak jsem to pěkně vybarvil... rudý... *(znovu naznačuje rukama)* a tady jsem to vybarvil... Teďka jsem to měl v kapse s klíčkama a s tímto... jak jsem to nosil v kapse. V tom jela kolona těch Mongolů s těma vozejčkama,jo, a koníkama a: „Idi suda...“ Tak jsem šel, jo... a vytáhli mě na vůz a vezli mě dál. A zeďka mě přivezli tam jako za vesnici, tam byl písečňák, jo... Tam zastavili a řekli: „Ty Germanec, my těbja strielat!“ Jo... A teďka my... nevěděl jsem, co... Probrakovali všechny kapsy a vytáhli tu kůru. Všichni se sešli kolem té kůry a nakonec prohlásili: „Je to maladec, eto nět Germán, idi...“ Tak kdoví, jak by to dopadlo, kdyby jako z kůry neměl... To by tam jako stříleli... To bych skončil, jo...

Nás bylo v tom sklepě myslím dvacet, jo, v malinkým sklípku... na patra jsme tam spali, jo... A to byl ten, to bylo myslím čtyřiadvacátýho nebo třiadvacátýho

dubna, z třiadvacátýho na čtyřadvacátýho... tak někdy... To se najednou ozvalo na dveře takový zaklepání (*tříkrát zaťuká prstem do stolu*). A tatínek říká: „To je slušný člověk, já jdu otevřít.“ A to už lítaly ty špurny, jo... To nám furt hvízdalo nad hlavou... ty dělostřelecké náboje... To hvízdá, jo... Když to letí, tak to hvízdá... tak... jo. A to už jen hrčely samopaly a kulometry, to už bylo vidět, že už jsme ve frontě. Jo, a vtom se ozvalo na dveře (*opět tříkrát zaťuká prstem do stolu*)... tříkrát takhle...

„Já jdu otevřít.“

„Nechod! Jo... Ten kdyby něco potřeboval, ten by jinak bouchal...“

Zase (*tříkrát zaťuká prstem do stolu*)... tříkrát... jemně tak, jo...

„Já jdu, to je nějaký slušnej člověk, v nouzi potřebuje... jo.“

Ale to je taková nejistota... Všichni ticho, s napětím... Teďka se ozvalo (*tříkrát zaťuká prstem do stolu*) znovu... Tak se tatínek rozběhl, otevřel.

Vtrhlo tam 9 Němců, jo, nacpali se do toho sklepa. Chtěli si... jestli si... bylo jim to blbý, jestli si... že by si rádi zapálili.

„Zapalte si, my si to... to se vyvětrá, jo...“

Tak si zapálili a tak se s nima bavili: „Kde jsou Rusi, jo?“

Říkal: „Tady u toho nádražního domku na trati... je máte...“

Teďka se ještě ptá... jo, jako to byl poslíček, ten uměl německy dobře, tak se ptá: „A jací jsou? Můžete nám říst, jací jsou?“

Ti se začali smát a: „Za chvíli je poznáte, jací jsou... (*směje se*) tak co, co... jste zvědaví, tak brzo... tak uvidíte, jací jsou... jo.“

A teďka vtom se ozvalo ve dveřích „Raus!“, protože tam... jo, „Raus!“ Tak vyběhli a bylo ticho... (*ztiší hlas, na chvíli se odmlčí*) Tak deset patnáct minut bylo ticho. Jo, to se úplně utišilo... v tom pásmu nikoho, jo...No tak, asi patnáct dvacet minut...

Najednou se ozvaly rany na dveře.

Přišel první ruský voják, jo... V ruce měl svíčku, samopal, jo... A: „German nět?“

„Nět.“

Sbalil, odešel... chvíli se podíval, viděl tam plno děcek, tuhleto... utíkal dál... No, to bylo první setkání s Rusama.

No, a v pětadesátém roce jsem se oženil semka do Brna, zpátky... jo...

MOUDRO:

(*pan Hořák se dívá do kamery a klade důraz na každé slovo*)

Mít rád druhé a nesoudit. Totiž – člověk na to přijde až v dospělosti, až v stáří.

My nejsme schopni soudit... protože nejsme schopni dohlédnout z jaké rodiny se ten člověk narodil, jaké měl dětství, mládí, jak byl vychován. Jo. Co všechno dostal dobrýho, co všechno dostal do vínku špatnýho. To nejsme schopni vidět. Jo. Proto nejsme schopni ani soudu.

